

Gyűjtője multunk hiábavaló erőfeszítéseiteinek. Arra a magaslati pontra, melyen «felöltöztethetjük az új embert», sokkal nehezebb út vezet s az eddig bevágott utak nem oda visznek.

Kerecsényi Dezső.

Fényes Jenő: Akvarell. Versek. Szerző kiadása. 1931. Debrecen. — Érzékeny kedély és rokonszenves lélek megnyilatkozása ez a hat ívre terjedő verseskötet. Halvány és elmosódó színei között itt-ott egy élénkebb is felragyog, ami egy pillanatra megkap. «Palettáról» című ciklusa valóban azt mutatja, hogy ebben a festegető genre-ben még viszonylag a legtöbbet nyújt. Egy-egy felívelő kar, finom vonalú száj, egy hintázó, könnyű mozdulat gyöngéd színekkel vetődik elénk a festői hatású versekből. A többi ciklus csalódást hoz. Itt-ott Ady-gyarmatosító törekvések, sok gics és minél kevesebb eredetiség. Hazafias versei egészen a konvenció határán maradnak. Egy témát sokszor variál és kihasználja a szövegmokokat a sablonig. Kis körben mozog s az a biztonság, amit ez a szűk határ ad, egyúttal az érdektelenség veszélyébe sodorja mondanivalóit. Itt-ott felvetődik egy színesebb sor, markánsabb kifejezés, pl. «Szélesen jön, rámhömpölyög az este» vagy a gólyák «kibontott szárnyú ezüst vitorlák», de ezek ritka és elguruló gyöngyszemek, amik után sohasem lenne szabad határozott mozdulattal nyúlni, hanem megvárni azokat a finom remegéseket, amik a kézigt jutva, szemlelőnyva is elviszik a kereső ujjakat. Ezek a ritka rezdülések kevesebb verset, de több szépséget ajándékoztak volna a kötetnek és az olvasónak.

J. M.

Pálma László: A fenyők gyantája kiesurran. Szerző kiadása. Szombathely. — A kötet verseit költő írta. Fiatal és induló ember. Témában, meglátásban, kifejezésben újat tud

adni. Közel a gyermekkorhoz, szájában még friss ízekkel jár az élet gyümölcsös kertjében s talpa alatt még meztlábás nyarak sima homokját érzi. Sok itt a neki iramodás szeles szerelensége, sok az árny nélküli élet meleg bája. Versei nagy részén még valami meg nem talált belső harmóniának a keresése érzik s ez az ingadozás csak kevés helyen oldódik fel kiegyensúlyozottságban. De az a néhány vers, amiben ez a tisztult harmónia megvan, valóban gyönyörköd-tető: «Hegyalatti házban», «Téli gyümölcsök», «Idill», «Őszi folyó», «Reggel», «Március», «Simahomokú nyáron», már törés nélkül lehelik a szépet. Kár, hogy sok, már másoktól kihasznált témát a pátosz dagályával próbál érdekessé színezni, de sikertelenül. Ilyen pl. «Miért» című verse, amelyben az élet és az elmulás problémáját kutatja, semmi újat sem adva a csillogó és nehéz köntös alatt. A pátosz, amivel a költő játszik, olyan eszköze a hatásnak, amiből a kevesebb mindig több, mint a sok. Ez a folytonos, fülledt fortissimó fárasztó és egyre üresebben kong. Sohasem szabad a hűrt annyira feszíteni, hogy a feszültség ne legyen többé fokozható. A megfoghatatlan szépet a keresetlenségben inkább meg lehet közelíteni. De a rímtelen, sőt sokszor belső ritmus nélküli verseknek ez a zuhatagja egy egész kötetben keresztül, világosan érezteti velünk, hogy ez a forma lassan kiélte magát. Ma már olyan új jelenségek vannak, amikre egy induló költőnek fel kell figyelnie. A versek belső muzsikája: kell, a szavak, a gondolatok könnyű hintázása: szükségszerű. A ma új költőin valami új klasszikus íz érzik, újra elfoglalja helyét a száműzött rím. Ez a jelenség már nem is szórványos: határozott irodalmi irány. Pálma László költői stílusa idejét multa. Ennyi szép, üde és friss lendület, érzés és gondolat, külön ruhát érdemel. Reméljük, hogy